

M E G A L L A P O D A S

A TÖRÖK KÖZTÁRSASÁG ÉS A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KÖZÖTT A BERUHÁZÁSOK KÖLCSÖNÖS ÖSZTÖNZÉSÉRŐL
ÉS VÉDELMÉRŐL

A Török Köztársaság és a Magyar Köztársaság, a továbbiakban a
"Szerződő Felek"

ATTÓL AZ ÓHAJTÓL VEZETVE, hogy elmélyítsék a két ország számára
kölcsonösen előnyös gazdasági együttműködést,

ATTÓL A SZÁNDÉKTÓL VEZETVE, hogy kedvező feltételeket terem-
senek mindegyik Szerződő Fél beruházói számára a másik Szerző-
dő Fél területén,

és

FELISMERVE, hogy a beruházások elősegítése és védelme a jelen
Megállapodás alapján ösztönzi e területen a kezdeményezéseket,

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

1. Cikk

MEGHATÁROZÁSOK

A Megállapodás szempontjából:

1. A "beruházások" kifejezés magában foglal mindenfajta
vagyon értékét, amely annak a Szerződő Félnek a jogszabályai-
val és rendelkezéseivel összhangban létesített közvetlen beru-
házással kapcsolatos, amelynek területén a beruházás megvaló-
sul. Magában foglalja különösen, de nem kizárólag:

- a/ az ingó és ingatlan tulajdont és azon Szerződő Fél jog-
szabályainak megfelelően meghatározott más tulajdonjogo-
kat, amelynek területén a tulajdon található;
- b/ részvényeket, kötvényeket és a társaságokban való része-
sedés bármely más formáját;

- c/ a pénzre szóló követelést vagy a beruházással kapcsolatos, pénzbeli és gazdasági értékkel bíró szolgáltatásra vonatkozó igényt;
- d/ a szellemi és ipari tulajdonjogokat, beleértve a szerzői jogokat, a szabadalmakra, védjegyekre, cégnevekre, ipari rajzokra, üzleti titkokra, know-how-ra és goodwill-re vonatkozó jogokat;
- e/ a törvény vagy szerződés alapján nyújtott üzleti koncessziókat, ideértve a természeti erőforrások kutatására, művelésére, kitermelésére vagy kiaknázására vonatkozó koncessziókat.

2. A "beruházó" kifejezés jelenti mindegyik Szerződő Fél tekintetében:

- a/ azokat a természetes személyeket, akik az egyik Szerződő Fél jogszabályainak megfelelően annak állampolgárai;
- b/ azokat a vállalatokat, társaságokat, cégeket és üzleti társulásokat, amelyeket az egyik Szerződő Fél területén alapítottak vagy bejegyeztek ennek a Szerződő Félnek a jogszabályai szerint.

3. A "jövedelem" kifejezés jelenti a beruházásból származó összegeket, és különösen, de nem kizárólag, magában foglalja a nyereséget, kamatot, tőkehozadékot, osztalékot, jogdíjat és egyéb díjakat.

2. Cikk

A BERUHÁZÁSOK ÖSZTÖNZÉSE

1. Mindkét Szerződő Fél elősegíti és jogszabályaival összhangban engedélyezi a területén a másik Szerződő Fél beruházói által létesítendő beruházásokat.
2. A jelen Megállapodás olyan beruházásokra alkalmazandó, amelyeket bármelyik Szerződő Fél beruházói a másik Szerződő Fél

területén, annak jogszabálylarıyla összhangban, 1973. január 1. után létesítettek.

3. Cikk

A BERUHÁZÁSOK VÉDELME

1. Mindkét Szerződő Fél a másik Szerződő Fél beruházói által létesített beruházásokat igazságos és méltányos elbánásban részesíti, és nem akadályozza indokolatlan vagy megkülönböztető intézkedésekkel a területén a másik Szerződő Fél beruházói által létesített beruházások működését, irányítását, fenntartását, használatát, élvezetét vagy az azok feletti rendelkezést.
2. Különösen, mindkét Szerződő Fél teljes biztonságot és védelmet nyújt az ilyen beruházások számára, amely semmi esetre sem lehet kedvezőtlenebb, mint amit saját beruházóinak vagy bármely harmadik állam beruházóinak beruházásaihoz nyújt.
3. Ha az egyik Szerződő Fél bármely harmadik állam beruházóinak különleges előnyöket nyújtott egy harmadik állammal kötött bármely kizárólag vagy főként adózásra vonatkozó nemzetközi megállapodás vagy a kölcsönösségről való megegyezés útján, vagy vámuniót, gazdasági uniót vagy hasonló intézményeket létrehozó megállapodások alapján, ez a Szerződő Fél nem köteles ugyanilyen előnyöket nyújtani a másik Szerződő Fél beruházói számára.

4. Cikk

TULAJDONKORLÁTOZÁS ÉS KÁRTALANÍTÁS

1. Egyik Szerződő Fél sem államosítja vagy sajátítja ki vagy hoz olyan intézkedést, amely a másik Szerződő Fél beruházóját közvetlenül vagy közvetve megfosztja beruházásaitól, kivéve, ha a következő feltételek teljesülnek:
  - a/ az intézkedéseket közérdekből és törvényes eljárás keretében hozták;
  - b/ az intézkedések nem megkülönböztetőek vagy nem ellentétesek olyan kötelezettséggel, amelyet az előbbi Szerződő Fél elvállalt;

c/ az intézkedések igazságos és tényleges kártalanítás fizetését irányozzák elő. Az ilyen kártalanítás összegének el kell érnie a beruházásnak azt a valóságos piaci értékét, amelyet az a tulajdonkorlátozás ismertté válását közvetlenül megelőzően képviselt, és a kártalanítás indokolatlan késedelem nélkül fizetendő és szabadon átváltható valutában átutalandó. Késedelem esetén a kártalanításnak kamatot is kell tartalmaznia.

2. Mindkét Szerződő Fél beruházóit, akiknek beruházásai a másik Szerződő Fél területén háború vagy más fegyveres összeütközés, szükségállapot, felkelés vagy lázadás következtében kárt szenvednek, a másik Szerződő Fél nem részesíti kedvezőtlenebb elbárálásban, mint amelyet ez a Szerződő Fél a saját beruházóinak vagy harmadik állam beruházóinak nyújt az ilyen kárral kapcsolatban hozott intézkedések tekintetében, bármelyik legyen is a kedvezőbb.

5. Cikk

HAZATELEPÍTÉS ÉS ÁTUTALÁS

A Szerződő Felek engedélyezik a beruházással kapcsolatos fizetések átutalását. Az átutalást szabadon átváltható valutában, indokolatlan korlátozás és késedelem nélkül kell teljesíteni.

Az ilyen átutalások magukban foglalják különösen, de nem kizárólag:

- a/ a beruházás teljes vagy részleges eladásából vagy felszámolásából származó bevételeket;
- b/ az olyan jövedelmet, mint a nyereség, a kamat, az osztalék, a jogdíjak vagy egyéb díjak;
- c/ beruházással kapcsolatos kölcsönök visszafizetésére szolgáló összegeket.

6. Cikk

JOGUTÓDLÁS

Amennyiben az egyik Szerződő Fél beruházójának beruházásait jogszabállyal létrehozott rendszer alapján nem-kereskedelmi kockázatok ellen biztosítják, az ilyen biztosítás feltételei értelmében az említett beruházó jogainak a biztosítóra vagy viszont-biztosítóra való átszállását a másik Szerződő Fél elismeri azzal

a feltétellel, hogy a biztosító csak olyan jogok gyakorlására jogosult, mint amilyen jogok gyakorlására a beruházó jogosult lett volna.

7. Cikk

NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI JOG

Amennyiben bármelyik Szerződő Fél jogszabályai vagy a Szerződő Felek között a jövőben létrehozandó bármely megállapodás a jelen Megállapodáson túlmenő, a másik Szerződő Fél beruházóinak beruházásait a jelen Megállapodásnál kedvezőbb elbánásban részesítő, általános vagy különös szabályokat tartalmaznak, úgy ezek a szabályok annyiban irányadók, amennyiben a jelen Megállapodásnál előnyösebbek.

8. Cikk

TANÁCSKOZÁSOK

Bármelyik Szerződő Fél javasolhatja a másik Szerződő Félnek, hogy a jelen Megállapodás érvényesülését érintő bármely kérdéstről tanácskozzanak. A másik Szerződő Fél azzal szemben megértést tanúsít és megfelelő alkalmat nyújt az ilyen tanácskozásra.

9. Cikk

A SZERZŐDŐ FELEK KÖZÖTTI VITÁK RENDEZÉSE

1. A Szerződő Felek a bizalom és az együttműködés szellemében gyors és méltányos megoldást keresnek a Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban köztük felmerülő viták rendezésére. Erre figyelemmel a Szerződő Felek megegyeznek abban, hogy közvetlen és célravezető tárgyalásokat folytatnak ilyen megoldások elérése érdekében. Ha a Szerződő Felek a vita keletkezésétől számított hat hónapon belül nem tudnak egymással az említett eljárás útján megegyezni, a vitát, bármelyik Szerződő Fél kérésére, egy háromtagú választottbírótság elé terjeszthetik.

2. A kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül mindegyik Szerződő Fél kijelöl egy választottbírókat. A két választottbíró megválaszt egy harmadik választottbírókat mint elnököt,

aki egy harmadik állam állampolgára. Abban az esetben, ha az egyik Szerződő Fél az előírt határidőn belül elmulaszt kijelölni választottbíró, a másik Szerződő Fél felkérheti a Nemzetközi Bíróság Elnökét a kijelölés megtételére.

3. Ha a két választottbíró, a kijelölésüktől számított két hónapon belül nem tud megegyezni az elnök megválasztása tekintetében, az elnököt az egyik Szerződő Fél kérésére a Nemzetközi Bíróság Elnöke jelöli ki.

4. Ha az e Cikk 2. és 3. bekezdésében említett esetekben a Nemzetközi Bíróság Elnöke akadályoztatva van ezen funkció ellátásában vagy ha bármelyik Szerződő Fél állampolgára, a kijelölést az Alelnök végzi, és ha az Alelnök akadályoztatva van az említett funkció ellátásában vagy ha bármelyik Szerződő Fél állampolgára, a kijelölést a Bíróságnak az a rangidős tagja végzi, aki egyik Szerződő Félnek sem állampolgára.

5. A választottbíró, az elnök megválasztásától számított három hónapon belül megegyezik a Megállapodás egyéb rendelkezéseivel összhangban álló eljárási szabályokban. Ilyen megegyezés hiányában a választottbíró felkéri a Nemzetközi Bíróság Elnökét, hogy a nemzetközi választottbírói eljárás általánosan elismert szabályainak figyelembevételével határozza meg az eljárási szabályokat.

6. Ellenkező megegyezés hiányában, a harmadik választottbíró megválasztásának napjától számított nyolc hónapon belül minden periratot be kell nyújtani és minden meghallgatást le kell folytatni. A választottbíró az utolsó perirat benyújtásának vagy a meghallgatások befejezésének időpontjától, amelyik a későbbi, számított két hónapon belül hozza meg döntését. A választottbíró szavazattöbbséggel hozza meg döntéseit, melyek véglegesek és kötelezők.

7. Az elnök és a többi választottbíró költségeit és az eljárással kapcsolatos egyéb költségeket a Szerződő Felek egyenlő arányban fizetik. Mindazonáltal a választottbíró, belátása szerint, dönthet úgy, hogy a költségek magasabb hányadát az egyik Szerződő Fél fizesse.

9. A vitát nem kell e Cikk rendelkezéseivel összhangban nemzetközi választottbíróóság elé terjeszteni, ha ugyanazt a vitát a 10. Cikk rendelkezései értelmében már egy másik nemzetközi választottbíróóság elé terjesztették és a bírósági eljárás még folyamatban van. Ez nem zárja ki a Szerződő Felek közötti közvetlen és célra-vezető tárgyalásokra vonatkozó kötelezettséget.

10. Cikk

BERUHÁZÁSI VITÁK RENDEZÉSE

1. Az egyik Szerződő Fél és a másik Szerződő Fél beruházója között annak beruházásával kapcsolatban felmerülő vitáról a beruházó részletes tájékoztatást magában foglaló jelentést tesz a beruházást fogadó Szerződő Félnek. A beruházó és az érintett Szerződő Fél lehetőség szerint igyekszik a vitát tanácskozások és tárgyalások útján, a jóhiszeműség szellemében rendezni.

2. Amennyiben a vitát ilyen módon nem sikerül az 1. bekezdésben említett írásbeli jelentés időpontját követő hat hónapon belül rendezni, a vita a beruházó választása szerint

a/ az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi és Jogi Bizottságának /UNCITRAL/ Választottbíróági Eljárási Szabályzata szerint létrehozott ad hoc választottbíróóság,

b/ az "Államok és más Államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről szóló Egyezmény" által létrehozott Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja /ICSID/

elé terjeszthető, feltéve, hogy az érintett beruházó a vitát a vitában álló Szerződő Fél bírósága elé terjesztette és a végleges döntést 18 hónapon belül nem hozták meg.

3. A választottbíráskodás alapját

a/ a Megállapodás rendelkezései;

b/ annak a Szerződő Félnek a belső jogszabályai és rendelkezései - beleértve a kollíziós szabályokat - képezik, amelyeknek a területén a beruházás létrejött.

4. A választottbírószági döntés a vitában álló minden félre nézve végleges és kötelező. Mindegyik Szerződő Fél kötelezi magát arra, hogy a döntést belső törvényhozásával összhangban végrehajtja.

11. Cikk

HATÁLYBALÉPÉS, IDŐBELI HATÁLY ÉS FELMONDÁS

1. A jelen Megállapodás attól a naptól számított második hónap első napján lép hatályba, amikor a Szerződő Felek írásban értesítették egymást, hogy az országaikban a hatálybalépéshez szükséges alkotmányos eljárásnak eleget tettek, és 15 éves időszakra marad hatályban.

2. A jelen Megállapodás hatálya további 10 éves időszakokra hallgatólagosan meghosszabbodik, feltéve, hogy azt egyik Szerződő Fél sem mondja fel a lejárat időpontja előtt legalább hat hónappal. Mindegyik Szerződő Fél fenntartja magának azt a jogot, hogy a 15 éves időszak lejáta után a Megállapodást bármikor felmondhatja.

3. Azokra a beruházásokra, amelyeket a jelen Megállapodás hatályvesztésének időpontja előtt létesítettek, az előző cikkek ettől az időponttól számított további 10 éves időszakra érvényben maradnak.

Készült két eredeti példányban
magyar és angol nyelven, 19

-en, török,
napján.

Eltérő értelmezés esetén az angol nyelvű szöveg az irányadó.

A Török Köztársaság Kormánya
nevében

A Magyar Köztársaság Kormánya
nevében